

ZÍSKÁVÁNÍ ZNEUŽITELNÝCH INFORMACÍ

KISK FF MU

PAVLA KOVÁŘOVÁ, KOVAROVA@PHIL.MUNI.CZ

ZÍSKÁNÍ ZNEUŽITELNÝCH INFORMACÍ

- Jak?
 - Přímé zeptání => SI
 - Vyhledávání => dnes
- Roste využívání

VAŠE OTÁZKY?

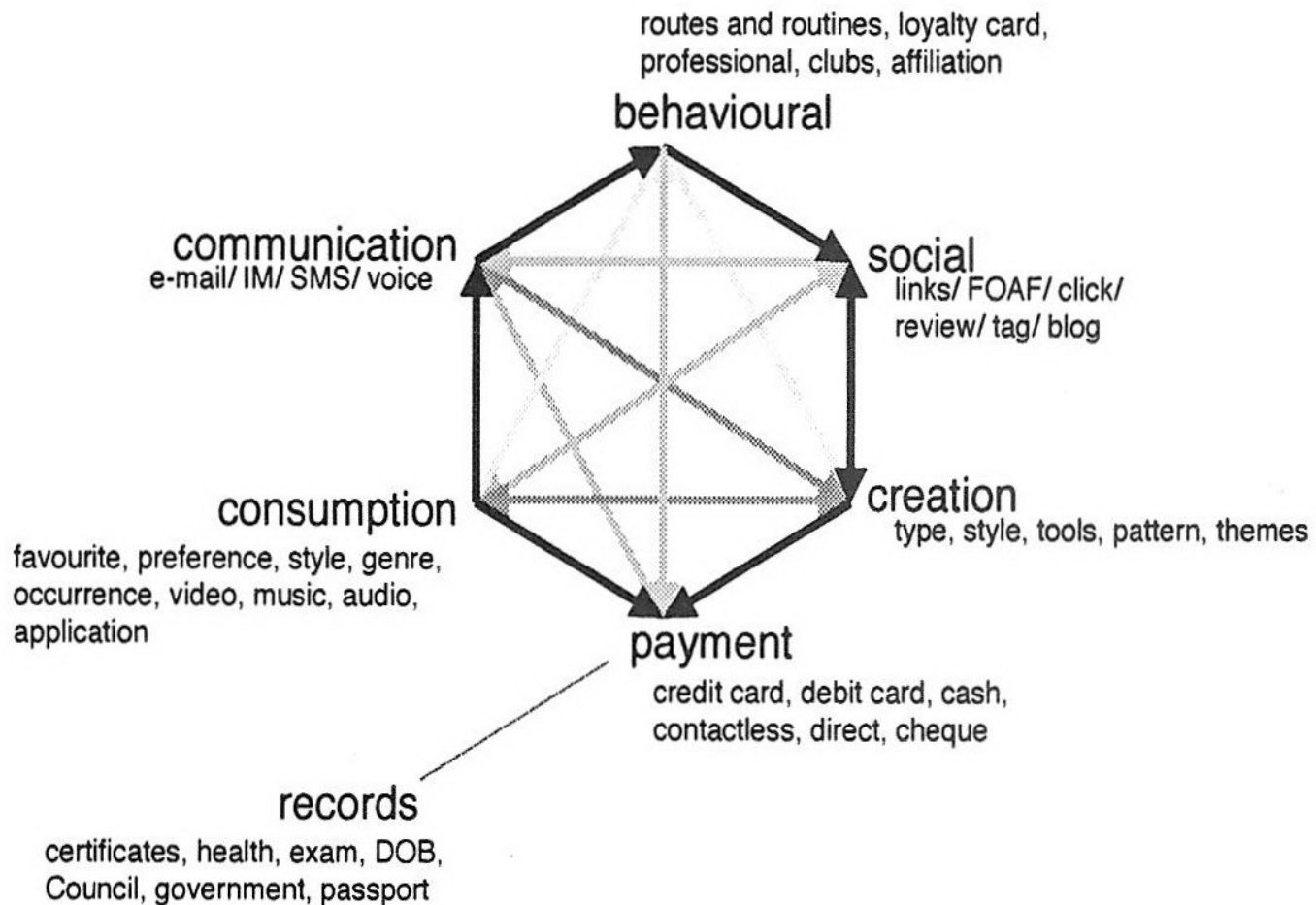
- Skupiny 2-3 lidé
- Vymyslete 5 otázek k dnešnímu tématu (min. 3 různé úrovně Bloomovy taxonomie – viz pracovní návod), ideálně co nejasné z kurzu
- Vložte do obálky
- Vytáhněte si obálku
- Připravte si odpovědi
- Řekněte otázky + odpovědi

KATEGORIE ZOI (KRÁL, S. 100)

- červená – identifikační čísla (rodné, PIN...), citlivé údaje, podrobné informace o financích, cestovní plány, informace o blízkých atp.
- oranžová (žlutá) – kontakty, datum narození, zaměstnavatel, zájmy apod.
- zelená – směrovací číslo, věk, přibližná výše platu atd., bez spojení s choulostivějšími

PROBLÉM SPOJENÍ (FISH, S. 79)

Data is interlaced

IDENTIFIKAČNÍ INFORMACE

- Nejlépe zneužitelné
- Identifikace v reálném X elektronickém prostředí
 - E-mailová adresa
 - Heslo k různým aplikacím
- Co jste četli? (publikace)

„LEGÁLNÍ“ ZDROJE

- Soubory, stránky, příspěvky...
vyhledatelné
- Použitý HW k ukládání dat
- Hlavičky zpráv
- Programy za informace
- ...
- Samotná oběť

NĚKOLIK UKÁZEK ZDROJŮ

- People Search Engines (hl. USA), např. [Pipl](#)
- Sociální služby – využití např. [zkušenost Dana France](#) (17:10)
 - Něco za něco
 - Falešné služby
- Google najde vše, ale vědět jak
- Data publikovaná omylem, odstraněné informace přes archiv (doménové hledání) X web archivy, např. [WayBackMachine](#)

VYHLEDÁVÁNÍ GOOGLEM

- Kde hledá „prostý“ Google?
- Jaké specifické možnosti vyhledávání nabízí?
 - Zdroje
 - Nastavení
 - Alert
- Vyhledávání osob – co využijete?
 - Pokročilé vyhledávání
 - Vyhledávací operátory
- Jak vyloučíte jmenovce?

OBRANA

- Zdravá nedůvěra
 - Ověřování, omezení emocí
 - „Ublížilo by mi jejich prozrazení mému nepříteli?“
 - Pozornost k podrobnostem a vyvádění z míry
- Omezení digitálních stop (vč. Anonymizérů, egosurfing) i odpadků
- Sociální steganografie, duplicita
- Podpora technickými možnostmi (nastavení, vč. aktualizace, bezpečnostní aplikace)
- § 209 TZ podvod při zneužití omylu někoho jiného ve vlastní prospěch, ZOOÚ

ANONYMIZÉRY

- Pohyb po internetu s omezením sdělování informací
- Někteří provozovatelé se zavazují nezaznamenávat žádné aktivity uživatele
- Nutné doplnit vhodným chováním
- Anonymní módy prohlížečů X
anonymizér X Onion routing

	Cloak (web proxy)	TOR	JonDonym
IP adresa	✗	✓	✓
poskytovatel připojení	✓	✓	✓
geografická lokace	✓	✓	✓
otisk prohlížeče	✗	✓	✓
Java	✗	✓	✓
Flash	✗	✓	✓
historie	✓	✓	✓
cookies	✓	✓	✓
e-tags	✓	✗	✓
Referer	✗	✗	✓
Výsledek	50%	80%	100%

	Ghostery	DNT +	TrackerBlock	TrackMeNot
cookies	✓	✓	✓	✗
pixelové tagy	✓	✓	✗	✗
web bug	✓	✓	✗	✗
Flash	✓	✓	✗	✗
vložené objekty (pluginy)	✓	✓	✗	✗
HTML5	✗	✗	✓	✗
opt-out	✗	✓	✓	✗
hlavička DNT	✗	✓	✓	✗
vyhledávání	✗	✗	✗	✓
Java	✓	✓	✗	✗
Celkem	50%	70%	40%	10%

OCHRANA OÚ PODLE PRÁVA OD KVĚTNA 2018

- Aktuálně diskutované GDPR - *nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES*
- Dále úprava aktuální, i nová (nejpozději 25. 5. 2018, zákon?) a s důrazem na knihovny (viz [Příručka pro knihovny](#))
- Právo každého na ochranu před neoprávněným zásahem do soukromí
- Práva a povinnosti při veškeré práci s OÚ

CO CHRÁNĚNO?

- Informace o určitelném SÚ (v konkrétním případě)
- Přímá X nepřímá (souborem, vč. IS VS)
- Citlivý = národnost, odsouzení, zdraví... + biometrický
- Zveřejněný = dostupný hromadnými sdělovacími prostředky i jako součást veřejného seznamu
- ZMĚNY:
 - OÚ i elektronická identifikace (e-mail, IP adresa...)
 - Citlivé údaje => zvláštní kategorie OÚ (+ genetické)
 - Přísnější ochrana OÚ dětí, např. až do 16 let u služeb informační společnosti

POVINNOSTI SPRÁVCE/ZPRACOVATELE

- Zákonnost, korektnost a transparentnost (k SÚ)
- Účelové omezení – konkrétní, výslovně vyjádřené (+ archivace, věda a výzkum, statistika)
- Minimalizace údajů (k účelu)
- Přesnost (OÚ)
- Omezení uložení (umožnění identifikace jen po nezbytně dlouho pro účel + výjimky výše za předpokladu technicko-organizačních opatření)
- Integrita a důvěrnost (zabezpečení technické a organizační před neoprávněným zpracováním, náhodnou ztrátou, zničením nebo poškozením)
- Odpovědnost (schopnost doložení souladu), opatření na základě posouzení rizika konkrétní OÚ, zrušení oznamovací povinnosti
- Nutná dokumentace ochrany, pověření zpracovatele písemné

ZÁKONNOST ZPRACOVÁNÍ PRO KONKRÉTNÍ ÚČEL

- Min. 1 z dále uvedených podmínek a v odpovídajícím rozsahu
 - Plnění smlouvy (přihláška do knihovny)
 - Plnění právní povinnosti (evidence zaměstnanců)
 - Plnění úkolu ve veřejném zájmu nebo výkonu veřejné moci (právo veřejnost na informace o autorech)
 - Oprávněný zájem (nutný balanční test, např. číslo identifikačního průkazu nebo kamerový systém pro ochranu majetku)
 - Ochrana životně důležitých zájmů SÚ nebo jiné FO
 - Souhlas pro konkrétní účel (nepodmíněný, odvolatelný; evidování bývalých zaměstnanců/žadatelů o zaměstnání)

DALŠÍ ZMĚNY

- Zrušení oznamovací povinnosti
- DPO (pověřenec) – pro velké organizace, významné nebo rizikové zpracování
- Rizikové zpracování posouzeno pověřencem, konzultace s ÚOOÚ => analýza rizikovosti OÚ
- SÚ více informováni, vč. přístupu k OÚ, ideálně přímo a online
- Možnost námitky proti zpracování, právo na výmaz + právo být zapomenut (pokud není právní důvod dalšího zpracování)
- Přenositelnost OÚ k jinému správci při automatizovaném zpracování (SÚ dostane strukturovaný, strojově čitelný formát)
- Požadavek pro všechny IS – protokol https (šifrování)
- Oznamovací povinnosti při narušení bezpečnosti OÚ nejpozději do 72 hodin od zjištění narušení
- Důsledná ano/pseudonymizace, skartace
- Klasifikace pokut podle povahy správce (veřejné X komerční organizace)
- Podrobnosti na [GDPR prakticky](#)

POUŽITÁ LITERATURA (2)

- CHESTER, Jeff a Kathryn MONTGOMERY. No Escape : Marketing to Kids in the Digital Age. Multinational Monitor. 2008, roč. 29, č. 1, s. 11-17.
- KOVÁŘOVÁ, Pavla. Zneužití digitálních stop uživatelů ICT: vzdělávání v knihovnách jako prevence narušení soukromí [online]. Praha, 2015 [cit. 2016-03-23]. Dostupný z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/105358/>. Dizertační práce. Ústav informačních studií a knihovnictví.
- KRÁL, Mojmir. Bezpečnost domácího počítače: Prakticky a názorně. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 334 s. ISBN 80-247-1408-6.
- MITNICK, Kevin. Umění klamu. Překlad Luděk Vašta. HELION S.A., 2003. 348 s. ISBN 83-7361-210-6.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES
- NOSKA, Martin. Výzkum: Uživatelé hazardují se svými hesly k webovým službám. Computerworld [online]. 14.10.10 [cit. 2012-03-21]. Dostupné z: <http://computerworld.cz/bezpecnost/vyzkum-uzivatele-hazarduji-se-svyymi-hesly-k-webovym-sluzbam-7882>
- PŘIBYL, Tomáš. Ničivé vlny v Asii a počítačová kriminalita. PC World Security. 2005, č. 1, s. 44. ISSN 1214-794X.
- SKOČEK, Jakub. Digitální stopy-možnosti jejich kontroly a eliminace pomocí vybraných volně dostupných nástrojů [online]. Praha, 2012 [cit. 2016-03-23]. Dostupný z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/108486/>. Bakalářská práce. Ústav informačních studií a knihovnictví.
- Zákon č. 101 ze dne 4. dubna 2000, o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v platném znění. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49228&fulltext=&nr=&part=&name=ochran~C4~9B~20osobn~C3~ADch&rpp=15#local-content>
- Zákon ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník, v platném znění. Dostupný také z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=68040&fulltext=&nr=&part=&name=trestn~C3~AD~20z~C3~A1kon~C3~ADk&rpp=15#local-content>
- ZEMÁNEK, Jakub. Slabá místa Windows aneb jak se bránit hackerům. Computer Media, 2004. 156 s. ISBN 80-86686-11-6.

DĚKUJI ZA POZORNOST.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ